

patriot

7/2023

vychází 15. října 2023

ÚVODEM... „...Zikmund nabízel peníze a nejvyšší důstojnosti člověku, poslému z rodičů nemnoho urozených, starci slepému, svatokrádci a ke všem zločinům odhodlanému, jen aby chtěl náležet k jeho straně. Avšak božská dobrota odvrátila tuto náказu a vyrvala ze středu křesťanů tak velké zlo. Morem zachvácen z řízení božího, jak se sluší věřiti, zemřel u hradu Přibyslavě; ohava proklatá, krutá, hrozná, protivná, kterouž, když nemohla ji zničit ruka lidská, prst boží zahubil.“ O kom, že je řeč? Správně, o Janu Žižkovi, který právě v těchto dnech (11. října) roku 1424 zemřel nedaleko Přibyslavi. A protože jsou média a sdělovací prostředky zahlcené jinými událostmi, přišlo nám správné si tuto velkou postavu našich dějin připomenout alespoň tady. A kdože o něm v úvodu tak „hezky“ psal? Byl to Aenas Sylvius Piccolomini ve svém díle Historie o původu a skutcích Čechů a několika jejich panovníků. Zbývá doplnit, že byl tento italský duchovní, v roce 1456 povýšený na kardinála, roku 1458 zvolen papežem, který přijal jméno Pius II. A také jako papež dál bojoval proti kacířským Čechům, v té době ovšem už zastoupených českým králem Jiřím z Poděbrad. To je ale už jiná kapitola. My si dnes povíme něco málo o temelínském čísle popisném 23.

Číslo popisné 23 „U BRUHŮ“.

Jako u většiny domků, chalup a živností, je pojmenování spjato s prvními příjmeními, která se zde uvádí. Číslo popisné 23 bylo dříve zřejmě Voršilovským gruntem, který se v roce 1654 uvádí jako pustý. V roce 1721 zde zemřel Martin Bruha, který měl s manželkou Marií asi čtyři děti.

Dále se připomíná Antonín Bruha a Václav Bruha, který se v roce 1746 oženil s Annou Náhodovou ze Všemyslic. Posledním zde zapsaným Bruhou je Jiří Bruha, syn Tomáše Bruhy. Jiří Bruha se v roce 1770 oženil s Annou Blechovou ze Všemyslic. Matrika uvádí dvě jejich děti, Víta a Veroniku.

V roce 1784 vykoupil selskou živnost čp. 23 od vrchnosti za 110 zlatých sedlák Josef Holub, syn Víta Holuba, řečeného Bartušky, z čp. 2. Josef Holub se narodil 18. března 1746 a v roce 1774 si vzal za manželku Kateřinu Vodrážkovou, dceru rybáře z Hladné. Těmto manželům se narodilo 11 dětí. V roce 1810 Josef Holub předal živnost svému nejstaršímu synu Matějovi za starý „šacunk“ (ocenění, odhad) 112 zlatých. Dále se k předání udává jeden pár koní v ceně 400 zl., dva vozy v ceně 100 zl. a různé nářadí za 65 zlatých. Josef Holub zemřel v roce 1821.

Matěj Holub se narodil v roce 1777. V roce 1810 se oženil s Annou Strakovou, dcerou tesaře Pavla Straky z Rozov. Nevěsta přinesla do manželství věnem 900 zlatých v hotovosti, jednu krávu, jednu jalovici a ovce v ceně 100 zlatých. Z tohoto svazku se narodilo sedm dětí. V roce 1837 předal Matěj Holub živnost novému nastupujícímu hospodáři, o pět let později pak zemřel na souchotiny.

Novým nastupujícím hospodářem se stal Vojtěch Kukrál z Březí, který se v roce 1837 přizemil na čp. 23 ke Kateřině Holubové. Jako nový hospodář převzal povinnost vykonávání roboty, vyplácení kněžského desátku a odvádění obilí. Manželům Kukrálovým se narodilo 14 dětí. Rod Kukrálů má zastoupení i v Americe, když jeden ze synů (Vojtěch) odjel v roce 1867 do New Yorku a následně se oženil se Sofií Vopavovou. Zemřel v Chicagu v roce 1914. Jeho otec, Vojtěch Kukrál z čp. 23, zemřel v roce 1873. Dalším hospodářem na tomto čísle popisném byl Vojtěchův syn František Kukrál (1853-1932). Ten se v roce 1882 oženil s Annou Vodičkovou, dcerou Františka Vodičky z Malého Záblatí (Záblatičko). Z tohoto svazku vzešlo 9 dětí.

Živnost převzal Františkův syn Jan Kukrál (1897-1963). V roce 1923 se oženil s Alžbětou Muralovou, narodily se jim tři děti; Jan Mikuláš, Emilie Zuzana a Libuše.

Majitelem se stal Jan Mikuláš Kukrál, syn Jana a Alžběty, narozený v roce 1924. V roce 1955 se oženil s Annou Hajíčkovou ze Zvěrkovic.

U čísla popisného 23 stávala na zahradě výměnkářská chalupa, kterou do vlastnictví obdržel při své svatbě Jakub Holub v roce 1816 od svého otce Josefa Holuba, a s povolením jeho bratra Matěje Holuba, sedláka na gruntu čp. 23. Chalupu obdržel jen do své smrti, jeho manželky a jednoho dítěte. K chalupě náležel jen vchod a plac pro husy. Tato chalupa nedostala samostatné popisné číslo.

A tak si zde můžeme připomenout domkáře Jakuba Holuba (nar. 1784), syna Josefa Holuba. Jakub se v roce 1816 oženil s Veronikou Bartuškovou, dcerou sedláka Jana Nepomuka Bartušky z čp. 3. Manželům se narodilo sedm dětí. V této chalupě se dále uvádí Jakubův syn František Holub, zedník (1825-1883). Ten měl v roce 1849 svatbu s Marií Vrbovou, dcerou Vojtěcha Vrby, domkáře z Temelína čp. 35.

Zastavěná plocha i s nádvořím měřila v roce 1837 385 sáhů, v roce 1903 to bylo 15 arů 43 m², v roce 1935 pak 17 arů. Výměra pozemků v roce 1916 činila přes 19 hektarů, v roce 1935 více než 20 hektarů (z toho 15 ha orná půda).

(zdroj: Jan Petřík, Rodový katastr obce Temelína / matriky SOA Třeboň / Jan Bartuška, Temelín v proměnách času / Ondřej Klempíř, Do Ameriky / Pamětní knihy obce Temelína / foto: archiv obce Temelína, Michael Kukrál)

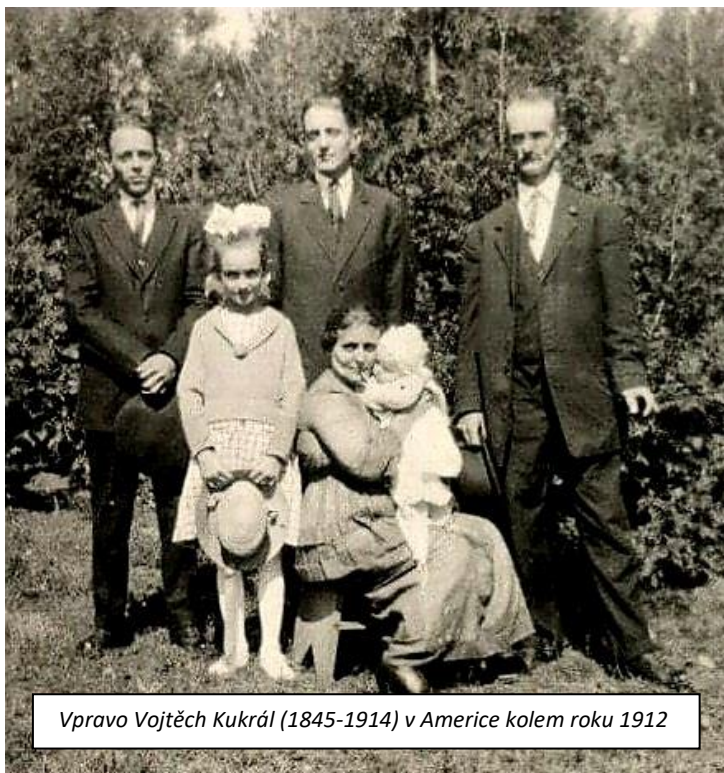
Z TISKU...

Z našeho trhu. Tyto dny prodávali František Bartuška, Jan Lukšík, František Kukrál a Josef Špatný z Temelína na zdejším trhu ryby, které kupující na decimální váze odvažovali. Váha tato měla zvláštní vlastnost, že při dvou rybkách o 30 dkg více označovala, a to náhodou ku škodě kupujícího. Výmluva prodávajících, že byla váha špatně postavena, není nikterak omluvou. Upozorňujeme povolané orgány, aby podobným špatně „postaveným“ váhám věnovaly povinnou pozornost a bezohledně zakročily. Dále upozorňujeme naše hospodyně, aby při nákupu másla, ať již čerstvého neb převažovaného byly opatrné, ježto pan okresní lékař již několikrát zjistil, že podvodně margarín na místě másla byl nabízen a prodáván.

(zdroj: Jihočeské ohlasy, číslo 20, 30. 12. 1911)

ZÁVĚREM...

Budete-li mít náladu a potřebnou dávku odvahy, sledujte stránky Patriot i na sociální síti FB, abyste o nic zásadního nepřišli. Uvítáme jakékoliv historické materiály vztahující se k Temelínu a okolí. Ve formě originální, v kopii papírové či jakékoli jiné, včetně té elektronické. Děkujeme, že nás čtete.

Vpravo Vojtěch Kukrál (1845-1914) v Americe kolem roku 1912